

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. . . . . 1 kor. Egy hóra. . . . . 1 kor. 50 fill. Negyedévre . . . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "		Főszerkesztő: MEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 48. szám.
---	--	--	---

Tüdős János dr.

Debreczen, október 20.

Nem remélt nagy győzelemmel, egy híján négyszáz szótöbbséggel juttatta diadalra az első kerület választópolgársága Tüdős János dr. lobogóját.

Az első kerület önmagát tisztelte meg ezzel a győzelemmel. De egyszerűsmind egész Debreczen elismerésére számíthat, hogy ennyi tisztánlátást, lelkesevést és igaz akarást mutatott fel ebben a választásban, a melynek vizét ugyancsak fel akarták némelyek zavarni s erős igyekezettel megakarták sokan kavarni, hogy a fekete hullámokban az igaz gyöngyöt ne lehessen megkülönböztetni az értéktelen kavicsból.

A választás hullámai verődtek, fodoroztak, magasra csapkodtak, de az igaz gyöngy ragyogását elvenni csak nem tudták, sem az értéktelen kavics színtelen színét eltakarni nem bírták. Nem a vi kavarókon mullott, hanem az igaz gyöngyön, amely egyforma tiszta fényvel ragyogott, bármennyire verődtek is a hullámok.

Az első kerületnek ilyen igaz gyöngy jutott a birtokába Tüdős János dr. személyében. Tüdős János dr. tiszteletet parancsoló kvalitásait felfedezni a debreczeni polgárság előtt kissé későn volna-

Ennek a városnak a fia, aki oly önzetlenül és annyi szeretettel szolgálta mindig Debreczen város érdekeit, hogy még csak el sem dicsekedett ezzel a szolgálattal soha. De ez a gyermeki szeretet és odaadás kitörölhetetlenül bevéődött a polgárság lelkébe és a választási harc alatt Tüdős János dr.-nak valóban nem kellett eldicsekednie az érdemeivel.

Izért is történetelt az, hogy Tüdős János dr., Debreczen város egyik első gavallérja (a szó nobilis és intellektuális értelmében) meg tudta nyerni a nép kegyét, azt a kincsét, amelyet nálunk még oly könnyű és oly gyakori dolog üres embereknek hazug frázisokkal elorozni. Mert nem kis dolog az, mikor Tüdős Jánosról és a Tüdős Jánosokról meg lehet írni, hogy megajándékoztattak a nép kegyével. A népkégy rendszerint olyan, mint a gyermek: arra felé fordul, amerre csillogóbbat lát. Tartalmas emberek, igazi intellektüelek, becses egyéniségek, mint Tüdős János dr., csak a tömegintelligencián felül álló emberek előtt mutatkoznak egész értékükben. Ha a tömeg mégis felismeri és értékeli őket, igazán egyszerű erővel világító egyéniségeknek kell lenniök.

Tüdős János dr. egyéniségében van még egy nagyon becses és imponáló vonás, amely tiszteletet parancsol neki a

tömeg előtt is: férfias nyíltsága: Ez az, ami minden szavának, minden kijelentésének roppant súlyt kölcsönöz. Ez az, ami az ő programbeszédeknek több jelentőséget adott, mint a szokásos programbeszédeknek. És ha valaki eddig nem ismerte az ő nemes hazaszeretét, megragadó népszerűségét, egyenes, felre nem magyarázható szavai után kénytelen volt megvallani önmaga előtt, hogy a függetlenségi eszméknek, a demokratikus elveknek nagyszerű harcosát nyerte benne a debreczeni első kerület.

Abban a nagy és nehéz küzdelemben, amely most vár a nép képviselőire a parlamenten és azon kívül is, szükség van tudással, hazaszeretettel és egyenes garinccal felfegyverzett férfiakra. A debreczeni első kerület ilyen képviselőnek adott ma mandátumot. Mi bizonyosak vagyunk abban, hogy erre rövidesen ráeszmél az a csekély tábor is, melyet a választási harcban elvakítottak, hogy ne tudja megkülönböztetni az igaz gyöngyöt a kavicsból. Ráeszmél és akkor hódolattal fogja az is meghajtani a zászlót Tüdős János dr. előtt. (h. s.)

A miniszterek elutaztak Bécsből.

Bécs, október 20. A miniszterek ma délután négy órakor Budapestre utaztak. Wekerle maradt csak Bécsben estig és Andrássy Gyula gróf.

A család támasza.

Irta: Bartóky Mariska.

Az Oszwald-lányok sugár alakja mindig világos batiszt meg flanel ruhába volt bújtatva, amint lassu, ringó lépésekben tettek meg a szokott sétájukat s mosolygó, üde arcukat körül lebegő csipkék is vidám taktusban libegtek s a két leány egész lényé a derült nyugalom megtestesülése volt.

Egy napon nagy sirás volt az Oszwald-familiában. Férj a család büszkesége, már régenté beszélt légy bariton hangját, az anyja vörösre törülgette egyre könnyező szeméit, Lujza halvány volt, a kétségbeeséstől s Nina, a bűnös, szinte megsemmisült vétkének beismert sulya alatt.

A virágos függönyös leányszoba minden virágával, apró csecsebecséivel s óriási paprlegyezőivel szomorubb volt, mintha a pompes funébrés legszorgalmasabb diszítője működött volna benne.

Ninuszka ott ült a divánsarokban, összeesve, apró kezei eltakarták könyvtől ázott édes kis arcát, haja mélyen csüngött le a homlokára s keble magasra emelkedve, nem bírta visszatartani a heves zokogást.

A bátyja beszélt:

— Így ölsz meg engem, meg magad is, Lujzát is. Nem teszek egyebet, mint éretetek élek, éjet napot egybe veszek, hogy ti nyugodtan élhessetek, hogy elérjem célomat veletek, hogy egy szolid házasság révében lássam biztosítva jövőtöket. De te gyilkos vagy, önző, rossz teremtés. Ha a szívembe mérgezett tört merítettél volna, — nem lett volna oly halálos, mint mikor ma Sebald hadnagygyal megláttalak. Mit tettél te gonosz; hát így neveltelek én: hát erre jutottál . . .

A leány nem birt szóhoz jutni, csak csukló, görcsös zokogással felelt, a bátyja felé ment, de ez, szinte szinpadias pose-al távol tartotta magától:

— Menj! Ez nem mentség. — Hogy be volt a kaszinó-bálon mutatva, hogy nem mondhattad, hogy ne jöjjön veled; máskor mért nem jön, mikor Lujza is ott volt. Mert a szemed villanása hívta, csalta s én nyomorult, nekem kellett végig szenvednem, hogy mindenki lássa, hogy Oszwald Ninát egy hadnagy kísérgeti.

Az asszony már nagyon szenvedett s az összetört lelke birt legtöbb erővel: csitította a fiát.

— Meggondolatlan gyerek, nem tudja,

hogy rossz néven veszed, hisz nem oly megbocsáthatatlan vétek, légy könyörületes hozzá, megbánta, ugy-e Nina, megbántad, mondd . . .

A karsu lányalak odarogyott a magas, deli, széles vállu férfi elé; a zokogása egy görcsös fulladássá merevedett, amint két kezével átfogta a férfi lecsüggő kezét. Az üde arc bársonya lázasan simult a nagy, gondosan ápolt kézhez. Nem vonta vissza s a térdelő lány bocsánatjelnek vette. Lelke egy iszonyu tehertől szabadult meg, zokogni kezdett s forró, bűnbánó könyei odaperdültek a férfi kezére s ez nem volt képes a kezét visszavonni. Zsibbadtan bocsátotta le s ez a zsibbadás átszállt a szívére, a lelkére, aztán szinte undor szállta meg, amint térdeit átkulcsolva, ott érezte a huga csendes pihegését, csillapuló zokogását s édes, ártatlan fejét, amint ráhajította. Az asszony s a nagyobbik lány is körülfogták; ez odahajolt a vállára s az anya könyes szemmel simogatta a márvány, szép férfi arcot:

— Te édes, te jó, te vagy a mi megváltónk . . .

Csak sóhaj, csöndes zokogás bugása hallatszott, mikor a férfi egyszerre felállt. A nők engedték, már késő volt, nyolc óra is elmúlt. Idegesen, röviden bucsuzott, ezek

Remek szabásu ruhákat készít mérték szerint **KENDE** olcsó árban férfi szabó cég, DEBRECZEN Piac-utca, 55. (Hungária kávéház mellett.)

Kalap ujdonságok női és férfi gyermek sapkák legnagyobb választékban csodálatos olcsón csak Neumann Testvéreknél a Tiszapalotában.

Megvolt a koronatanács.

A miniszterek rapporton.

A király nem döntött.

„Ideiglenesen tovább” . . .

A politikai világban történelmi napnak jeleztek a mai. Két országnak figyelme, lázas érdeklődése szegeződött a Hofburgnak egyik fehér márványterme felé, ahol az ősz uralkodó tanácskozott a magyar kormány tagjaival azon, hogy miként oldható meg a magyar politikai válság. A történelmi pillanatnak történelmi eredményét várták s mintha csak feszült hurok pattantak volna meg, a nagy politikai esemény egyszerűbe összezsugorodott a legutóbbi audienciákat követő sablonná, hogy: a koronatanács harminc percig tartott.

A harminc perc alatt pedig annyi történt, hogy Őfelsége a miniszterek egyenkénti véleménye után kimondta, hogy a döntés jogát a jövőre tartja fenn. Azonban megkérte a kormányt, hogy ideiglenesen vezesse továbbra is az ország ügyeit.

Szóval az elmúlt napoknak legkülönbözőbb kombinációi halomra dőltek s újból csak az az egy rövid, de szomorú tény emelkedik ki a nagy koronatanács eseményének összességéből, hogy döntés nem történt ma sem.

A mai nap eseményeiről, még reggeltől kezdve a koronatanács végéig az alábbi távirati jelentéseket kaptuk:

Vélemények a koronatanács előtt.

A ma lefolyt koronatanács előtt egy beavatott politikus így nyilatkozott az audienciáról:

A magyar politikai világban se a korona tanácstól, se Andrassy kihallgatásától nem várták a válság megoldását. A királynak az a kívánsága, hogy a koalíció továbbra fenntartassék és a mostani kormány helyén maradjon, ma már nem valósítható meg, amennyiben a parlament nagy többségét képező függetlenségi párt erre semmi körülmények között se hajlandó. Ami pedig Andrassy esetleges megbízatását illeti, ennek semmi kilátása sincs a sikerre, mert ez csak

meg hárman, mikor magukra maradtak, összeborultak s sirtak tovább, csak lassan tudtak csillapodni.

— Igaza van — mondta az asszony — mindent értünk tesz, értünk él, kedvére kell tennünk. Nélküle mivé lennénk; nappal a hivataiban dolgozik s még most este is feláldozza magát, az ifjuságát s értünk fáradságunkat, ha csügged a nehéz küzdelemben, oh, te, mi édes szeretetünk, te, mi jó anyyalunk . . .

Sohaj, szeretet szállt utána, ima szállt érte, három igaz szív imája, tiszta ajk sóhaja.

A Galamb-utca egyik villaszerű lakásának kapujában ideges gyorsasággal fordult meg a zárban a kulcs; a szőnyeges előcsarnokban a mosolygó szobaleány szó nélkül nyitott ajtót s a hatalmas, szép ifju után alig hullott le a kék selyem függöny, mikor kacérkodó naivsággal ugrott fel a kandalló mellől egy fonnyadt alak s száraz arcán édeskedő mosoly volt, sovány ujjával negédesen fenyegetett a férfi felé:

— Nos, maga rossz kis csacsim, hol késott ily soká? . . .

A férfi odaült az asszony lábához, a gyűrűktől csillogó aszott kezét odaszoritotta márványszép arcához s az apró, villogó szemekbe nézve, mondta:

— Ugy-e nem haragszik? . . .

a függetlenségi párt megbuktatásával volna lehetséges, már pedig ez a párt ma egységesebben áll, mint valaha és inkább ellemezte meg, semhogy a gazdasági önállóságért megkezdett harcot abbahagyja.

Maga Andrassy is pesszimiztikusan fogja fel a helyzetet s abban sem nagyon bizik, hogy amennyiben a külső kihallgatás azzal végződnék, hogy Ő felsége Őt óhajtaná megbízni kabinetalakítással, mert Ő csak egy hajlandó kormányalakításra vállalkozni, ha jelentékeny engedményeket kap, amelyekkel a nemzet elé állhat és kísérleteket tehet, hogy magának választás útján többséget szerezhesen.

Ezek a koncessziók pedig nem pusztán katonai természetűek, hanem kiterjednek a közgazdasági kérdésekre is, a készletek felvételét és a bankügy közjogi vonatkozását illetően.

Miniszterek a király előtt.

Bécsből táviratozzák: Egy óra előtt néhány perccel vonultak a magyar miniszterek Wekerle Sándor vezetésével a király elé. Az audiencia a Hofburgnak egyik márványtermében a király dolgozószobájával folyt le.

A hosszú, zöld posztós asztalnál Ő felsége elnökölt. Jobbján ült Wekerle s utána rangsorban a miniszterek. A jegyzőkönyvet Márfy Albin államtitkár vezette. A kihallgatás pontban félkettőkor ért véget.

Nem döntött a király.

Bécs, okt. 20. A koronatanács harminc percig tartott s teljesen eredménytelen volt. A király tudomásul vette a minisztereknek a válság ügyére vonatkozó egyenként előadott véleményét, a döntés jogát azonban csak későbbre tartotta fenn magának. Amidőn ezt közölte a kormány tagjaival felhívta a minisztereket, hogy ideiglenesen vezessék tovább is az ügyeket mindaddig, amíg döntés lesz.

Wekerle a koronatanácsról.

Az audiencia végeztével, fél kettő után a miniszterek a Bankgassei magyar-házba hajtottak, ahol az ujságírók egész serege várta a minisztereket. Wekerle a következőket mondotta a koronatanács lefolyásáról:

— A minisztertanácsban Őfelsége meghallgatta a minisztereknek a válság megoldására vonatkozó véleményeit, a döntés azonban elmaradt. A király megkérte a kabinet tagjait, hogy amíg dönteni fog, vezessék tovább az ország ügyeit.

Szterényi kommunikéje.

Bécs, október 20. Az itten időző Szterényi József államtitkár az alábbi kommunikéket adta ki a koronatanácsról az ujságíróknak:

— A koronatanácsban Őfelsége meghallgatta a miniszterek véleményeit. Döntés azonban nem történt. Az uralkodónak az az óhaja, hogy ha csak lehetséges, a koalíció vezesse továbbra az ügyeket.

A miniszterek referálásai különbözők voltak, abban azonban mindenki egyet mondott Ő felségének, hogy a válság vagy csak a többséggel, vagy a kisebbséggel oldható meg alkotmányos módon.

Kossuth Ferenc nyilatkozata.

Bécs, október 20. A M—g egyik munkatársa ma délben beszélgetést folytatott Bécsben Kossuth Ferencről s szóba került egyes lapoknak a vádja, hogy az Ő politikája ingadozó. Ere Kossuth látható nagy felindulásban ezt a nyilatkozatot tette:

— Nem én vagyok ingadozó, hanem azoknak az észjárása hibbant meg, akik rólam ilyeneket irnak vagy mondanak. Ezek szentelen hazugság s a vádakat bizonyítva az érdekelt csoportoknak politikáját jellemzi a legjobban.

Tüdös János Debreczen követe.

Háromszázkilencvenkilenc szavazattal győzött.

Az elsőkerületi választás.

Amire beesteledett, kigyultak az örömtüzek Debreczen városának első kerületében. A harci láma, a választási küzdelmekkel járó zaj elállott egy pillanatra, a figyelem a választási elnöknek szavai felé irányult, aki a legnagyobb csöndben hirdette ki: Tüdös János dr. háromszázkilencvenkilenc szavazattal Debreczen első kerületének képviselője lett. Aztán pedig, mint egy jeladásra megszólalt az utca, a választópolgárság. Az erős küzdelembe vitt zászlók meghajoltak s ebben a pillanatban senki sem gondolt egyébire, mint hogy a független eszme ma igazi, fényes diadalt aratott Debreczenben. Egy perc alatt féledve lett a pártoskodás s mindaz, amit a választási hullámok felszínre vetettek.

A becsületért, az elvszilárdságért és a legideálisabb magyar nemzeti eszméért huszonnégy órán belül az első kerület polgársága megvívta szép csatáját. A legtisztább eszközökkel, nemes lelkesedéssel diadalra vitték Tüdös János dr.-nak azt a zászlóját, amelyet a dicső emlékü Thaly Kálmán hagyott Debreczennek örökül. Kipróbált kezekbe került a lobogó. Tüdös János dr. az első kerület mandátumával a népjogokért, az ideális függetlenségi eszmékért fog sikra szállni s akik most reá bízták a város első kerületét, azok csakhamar meg fognak győződni, hogy Tüdös János milyen energiával, tudásának impozáns erejével fog munkálkodni azon, hogy amit programjába tűzött, azért a végsőig harcoljon is.

Az első kerületi választás lefolyásáról az alábbi részletes tudósítást adjuk:

Az időjárás is teljesen stilszerű volt a mai nap győzelméhez. Ragyogó, verőfényes, szinte nyári nap volt ez a mai. A vén asszonyok nyarának aranyos sugarai fiatalos erővel tüzték le már a kora reggeli órákban s egyszerűbe szinte fölfrissült az egész utca. Már hét órakor tarka csoportok jelentkeztek mindenfele. Legelőször is a rendnek őrei jelentkeztek. A katonaság és csendőrség volt látható elsőben is. Azután következtek a nap színei. Az izzó választási küzdelmeknél szokásos ugynevezett hivatalos fölvonulás el is maradt. Amikor a Tüdös-lobogókkal előrenyomultak a lelkes hívek, szinte feltűnő volt, az első pillanatra is az a példás rend, amelylyel csatasorba állottak.

Már az elejek-eleje sem kezdődött a Tüdös párt részéről nagyhangú handabandázással. Az, hogy Tüdös János dr.-nak nevért irták föl zászlajukra, szinte elegendő volt, hogy a nagy tábornak minden egyes emberén valami fölényes, nyugodt elegancia ömöljön végig. A tökéletes diadalnak biztos érzete volt ez. Nem akarták vásári lármával megbolygatni a mai nap dicsőséges hangulatát s ez a szép, választásokon szinte ritkaságszámba menő, nyugodt tónus eltartott késő estig, amikor az egész kerületet ellepő táborból kitört a fényes győzelem örömrivalgása. Nem történt gáncoskodás,

összetűzés. A Tüdős-párt részén ott állott rendületlenül mindenki a maga helyén. Egy csoport irányított, a másik pedig teljesítette a vezényszóit. A választó polgárok pedig ragyogó örömmel, Tüdős János nevét éltetve mentek az urnák elé, hogy a tiszta függetlenségi elvek meggyőződése szerint Tüdős János dr.-ra adják le szavazataikat.

Az utca képe.

Már reggel hét óra előtt a Csapó-utca, a Péterfia elején és az Egyház-tér körüli vidék szinte ki volt szakítva a város megszokott figyelméjéből. Amíg az említett területektől a Piac-utca felé csak madártávlatból is megújuló érdeklődéssel tartottak a választással, addig a Csapó-Péterfia-Egyház-tér vidékén egy egész külön élet uralkodott. Amottan napi dolgot végeztek mindenki, itten pedig fellobogóztak fiakkerek egész lobogója vágtatott keresztül-kasul az utcákon, nemzeti szín-karszallagos embereket hordva magukkal. A tömeg hamarosan gyülekezett s az utcának fekete tömkelegéből erősen kivirított a pirosszínű választási tolnaknak egész erdejé. A legnagyobb gyülekezett persze az Egyházi-épülethez, amely az első szavazatszedő helyiség volt és a Csapó-utcai Zenede épülethez, amely a második szavazatszedő helyiség volt; koncentráldott. De persze nagyon sokan voltak a Korona és Török-vendéglő előtt, ahol Tüdősék pártirodája volt és Degenfeld-téren, ahol Vargáknak volt a pártirodája. A kortések csakhamar működni kezdtek mindkét párt részéről s mielőtt még a tulajdonképpeni választás megkezdődött volna, már állították csatasorban az embereket s mint a puskaporra vágyó katonák, szinte égő türelmetlenséggel várták, hogy mikor kezdődik el az ütközet, amikor a két párt erejét összeméri.

Megnyitják a választást.

A választási aktus reggel nyolc órakor vette kezdetét. A város háza nagytermében tartózkodott az elnökség és a tisztikar, amely a következőképpen alakult ki. Választási elnökül a központi választmány K. Kiss Józsefet választotta meg, aki egyszersmind az Egyháznál a szavazatszedő bizottság elnöke is lett. Ebben a minőségben helyettese lett Török Péter tanár. Bizalmi férfiak voltak itten Tüdős részéről: Somossy László, id. Kertész István. A Varga részéről: Nagy József, Ormós József. Jegyző: Nagy Sándor dr. A Csapó-utca: Elnök Sinka Sándor, helyettese Szabó Lajos. Bizalmi férfiak Tüdős részéről: Váray János és Nagy Imre. Varga részéről: Fux Antal és Papp Ignác. Jegyző: Hódy Béla dr. Azonossági tanúk a tanács részéről Szathmáry Károly, Nagy Ferenc és Alföldy Károly. Nyolc óra után K. Kiss József elnök egy félóra időt adott a netaláni újabb ajánlások beadására. Miután ez nem történt meg, az elnök bejelentette, hogy csak a két jelöltre fogad el szavazatokat. A választási tisztviselők ezután letették a hivatali esküt és pont kilenc órakor mindkét helyen megkezdődött a szavazás.

A szavazások kezdete.

Sorsolás után úgy esett, hogy mindkét helyen a Varga párt kezdte meg a szavazást. Persze ebből némelyek igyekeztek valami régi, kabalisztikus tókéat kovácsolni. A Varga párt nagy bizalommal állította be, csoportjait a szavazásra s az volt a tervük, hogy miután a véletlen úgy kedvezett nekik, az első turnusokkal egyáltalán nem engedik „lélekzethez” jutni a Tüdős-pártot. Ugy az Egyháznál, mint a zenedei szavazóhelyiségben tényleg a Varga-párt tagjai járultak az urna elé s kezdő turnusaikat nagy buzgalommal csatasorba állították. A legelső szavazó az Egyháznál Nagy József tanár volt, a Zenedében pedig Kovács Ferenc gazdálkodó. Mindketten Varga Lajos dr-ra adták le szavazataikat.

Egy kis baj az elején.

Még egy fél óra sem telt le s a két szavazóhelyiségben az első tízes turnusok még alig adták le a Varga-szavazatokat,

már is egy kis szépség-hiba jelentkezett. A Varga-párt ugyanis már a második turnusra nem tudta beállítani a tíz embert. Ez szemelláthatólag egy kis megütközést kelte a Varga-párton, a főkortések azonban azzal igyekeztek csitítani a kedélyeket, hogy ez csak amolyan „taktikai fogás”. A tény az, hogy a második turnuson már a Tüdős-pártiak következtek.

Az első félóra.

Fél tíz órakor, miután a Varga-párt kezdte meg a szavazást, még öt voltak előnyben. Ekkor, miután a Tüdős-pártból csak az első turnusok szavaztak, így állottak a számok:

Az Egyháznál:

Dr. Tüdős János	14
Dr. Varga Lajos	47

A Zenedében:

Dr. Tüdős János	11
Dr. Varga Lajos	19

A Varga-párt azonban csakhamar kiemült. A szavazók máris szótványosan jelentkeztek és a tízes terminusokat sehogypem tudták összehozni. A Tüdős-pártnál pedig egy egész légió ember állott harci sorban s türelemmel várták, hogy mikor kerül leájuk a szavazás sora.

A dolgok ilyen állása folytán a Tüdős-párt szavazatszámai mindinkább növekedtek. Tíz órakor már így állottak a szavazatok:

Az Egyháznál:

Dr. Tüdős	58
Dr. Varga	57

A Zenedében:

Dr. Tüdős	60
Dr. Varga	29

Tüdős előnyöme.

Az első órák arányszáma még nem okozott volna olyan nagy gondot a Varga párton, azonban sokkal kellemetlenebb volt az, hogy a szavazók már is nehezen jelentkeztek s a kortések ugyancsak izzadtak, a míg fiakkerek sikerült egy-egy öreg harcost behozni. A pártirodában lázasan folyt a munka, a kocsik vágtatva robogtak szavazókért, azonban a Varga-voksok igen gyéren jelentkeztek. Ez némileg lehangoló hatással is volt már a párton. Ezzel szemben a Tüdős párton egy egész sereg várta, míg a sor rájuk kerül s ugyazólván tizenegy óra sem volt még, amikor két helyen így állottak a szavazatok:

Az egyháznál:

Dr. Tüdős:	126
Dr. Varga:	78

A Zenedénél:

Dr. Tüdős:	114
Dr. Varga:	57

Az első epizód.

A szavazás még délelőtt meglehetősen egyformaságban folyt le. A Tüdős-pártiak sorra szállították a szavazókat s a voksok leadása közben megszületett az első epizód is.

Egy Molnár József nevű öreg bácsi járult az urna elé, hogy ő szavazni akar. Miután bement a nevét, korát, foglalkozását, lakását és egy hosszú, öreges mesében elpanaszolta, hogy igazoló jegyet neki nem adták. Megállapította a bizottság, hogy az öreg, mint választó, nincsen benne a névsorban. Az öreg Molnár József azonban váltig erősítette, hogy ő benne van a jegyzékben.

Az azonossági tanúk jeleztek, hogy ők ismernek két Molnárt is, de az öreg egyik sem a kettő közül. Végre is elutasították a szavazatát.

Az öreg duzzogva ment a kijárat felé s akkor bökte ki csak a bajusza alatt.

— Ejnye nem értem, már az utolsó választásnál sem fogadták el a szavazatomat.

Növekszik Tüdős többsége.

Tizenegy óra után már nagy volt az elkeseredés a Varga-párton s valóságos hajsza

indult meg egy-egy szavazó után. A Tüdős-párton viszont mind elevenebb volt a hangulat. Mind a két szavazóhelyiségbe pontosan állottak be a polgárok s adták le szavazataikat Tüdős János dr.-ra. Ekkor már feltűnő volt a két párt között a szavazati arányszámok. Tizenegy óra után már Letzter József harcias alakja is látható volt a fiakkerek s mindenki tudta, hogy ezzel együtt egy kis szenzáció jár. Tényleg a fiakkerek egy hatalmas tábla volt elhelyezve s a fehér vásznan piros betűkkel ott ékeskedett a kezdődő örömteljes diadal. Ekkor tényleg összesen már százötvenet meghaladó többsége volt Tüdősnek. Az arányszámok féltizenkét órakor ezek voltak:

Az Egyháznál:

Tüdős János	178
Varga Lajos	98

A Zenedében:

Tüdős János	147
Varga Lajos	75

Pont délben.

Déli tizenkét óráig aztán hatalmas számban jöttek a szavazók. A hivatalnokok s egyéb elfoglalt emberek, akiknek délelőtt nem volt idejük, délben siettek polgári jogukkal élni. Ez a dél aztán döntő befolyású volt az egész választásra. A Tüdős párt, szinte egy rövid félóra alatt rendkívül sok szavazatot adott le. Igaz ugyan, hogy délben a Varga-párt is megjavította valamennyire a számait, de mindenki meg volt győződve, hogy ezt az előnyömelet már nem éri utól. Igaz ugyan, hogy ekkor még az ezerhatszázhetven választó közül a felénél jóval kevesebb sem szavazott még le, de azért mindenki a győzelmet már Tüdős javára írta.

A biztos győzelem tudata enyhített egy keveset a gépies voksoláson és nagy későre megindult a humor is. Persze a Tüdős-párt részéről, mert a túlsó oldalon nem igen termett viccelési kedv.

— Talán elmentek ebédelni a szavazatok? kérdezték gunnyal a Tüdős-pártiak az ellentáborból, amikor látták, hogy a Varga szavazók nem jelentkeznek.

A Zenede helyiségben megjelent Zilahy Gyula színigazgató is, aki ezzel adta le szavazatát Tüdősre:

— Pont délben jövök, hát ha kapok egy kis jó kosztot. A szavazatát persze örömmel fogadták, de kosztot bizony nem adtak, mert a meleg leves az ugyancsak kiegészített választási tisztviselőkre várakozott. Délben ez volt a szavazatok aránya:

Összesen:

Dr. Tüdős	401
Dr. Varga	198
Többség:	208

Regék a tartalékról.

Ebéd után egy kissé lanyhán ment a dolog s ezt a kis pauzát arra használták fel a Varga-párton, hogy mulatságos rémmeséket hozzanak forgalomba bizonyos tartalék seregéről. Az volt a hír ugyanis, hogy a Varga-pártnak még százötven ember van tartalékban, akik egyszerre jönnek szavazni s lenyomják a Tüdős-voksokat. Kiindulás elé néző konfliktusok tényleg halált megvető buzgalommal futottak, hogy választókat hozzanak be, de a szegény párak persze nem tehetek arról, hogy a sokat ígért s fenyegetve jelzett „tartalék”-sereg csak nem érkezett be. Végre is Letzter József intézte el a dolgot azzal a találós viccel, hogy — lehet, hogy vannak Vargáknak tartalék-választói — de csak a temetőben.

A Varga-párt különösen a Csapó-kerti szavazókban csalódott erősen, mert ezek közül csak nagyon kevés voksoz kapott. Délután megjelent Csapó Lajos, egy öreg vak gazda az urna előtt, aki ezzel adta le a voksat:

— Varga-utcai vagyok, de — Tüdősre szavazok...

Egy órakor már ez volt az össz-szavazatok arányszáma:

Dr. Tüdős János	464
Dr. Varga Lajos	208

A Tüdős többsége ekkor már kétszázötven volt s mindenki meg volt győződve, hogy ezt már megközelíteni sem sikerül.

A délutáni órák.

Ezután igazán már csak nagynéha egyenként szállingóztak a Varga-szavazók. Egy kis vidámságot hozott az Egyházi szavazó helyiségbe Rickl József személye. A derék s örökké jókedvű polgár, amikor Tüdősre leadta szavazatát még hozzá tette:

— Akarnak még valamit az urak. Mert hozok én még magammal egy pár embert, ha csak az kell. De hát persze szinte nem is volt szüksége már szavazóra Tüdősnek, mert két órákor ez volt az arány:

Dr. Tüdős	532
Dr. Varga	236

Egy órával később:

Dr. Tüdős	618
Dr. Varga	283

Délután négy órára 1001 szavazatot adtak le, melyből összesen:

Dr. Tüdős	696
Dr. Varga	311

szavazatot kapott.

Tüdős többsége ekkor 379 volt.

Záróra a Zenedében.

Lessan beesteledett s a választók kivonultak a Koronából s zászlókkal óriási tömegben a Csapó-utca vonalán helyezkedtek el. A szavazó már ekkor nagyon gyéren akadt és a Zenedébe Sinka Sándor elnök negyven hatra kitűzte a zárórát.

Közben percenkint megjelent az ajtóban egy bizalmi férfi és harány hangon jelezte.

— Szavazni!

— Tessék jönni szavazni, mert következik a záróra. A szíves invitálást azonban már kevesen vették igénybe, miért is egy negyed hatkor lehúzták a helyiség ajtaján a rollókat. Utoljára szavaztak a választási tisztviselők. A legutolsó szavazatot Sinka Sándor elnök adta le Tüdősre. Ekkor így zárultak a szavazatok a Zenedében.

Dr. Tüdős János	344
Dr. Varga Lajos	185

Itten tehát százötvenkilenc többsége volt.

A szavazatok összeszámlálása következett ezután. Majd cirányzene mellett az egész óriási tömeg, Tüdős Jánost éltetve, elindult az Egyházhoz, ahol még folyt a szavazás.

Záróra az Egyháznál.

Az Egyháznál háromnegyed hatra tűzte ki a zárórát K. Kiss József elnök. Itten öt órákor így állottak a szavazatok:

Dr. Tüdős János	414
Dr. Varga Lajos	178

Amikor a záróra következett, már csak egy-egy ember szavazott, míg pont háromnegyed hatkor megkezdtek a szavazatok összeszámlálását.

Kihirdetik az eredményt.

Este háromnegyed hét órákor hirdette ki az eredményt K. Kiss József választási elnök az Egyháztéren levő választási helyiség előtt. A teret százakra menő tömeg öntötte el, mely éljenrivalgások közt várta az eredmény kihirdetését.

Midőn az elnök az egyházi tanácsterem folyosójának bejáratánál megjelent, egyszerre elesendesült a tömeg. K. Kiss József merse terjedő hangon hirdette ki az eredményt, melyszerint:

leadatott összesen 1137 szavazat, ebből Tüdős János dr.-ra esett 768

Varga Lajos dr.-ra esett 369 szavazat

Igy az elnök Debrecen város első választókerületének 399 szótöbbséggel megválasztott képviselőjévé Tüdős János dr.-t jelentette ki.

A kihirdetést a polgárság óriási lelkesedéssel, hosszantartó éljenzéssel fogadta.

Az elnök átadja a mandátumot.

Bent a választási helyiségben ezalatt a szavazatszedő küldöttség a jegyzőkönyvet szerkesztette meg három példányban. Ezek közül egy példány a megválasztott képviselőt illette meg, a másik két példányt pedig a központi választmány elnöke kezéhez kell juttatni.

Mikor a jegyzőkönyvek elkészültek, Tüdős János dr. megválasztott képviselőt meghívták a szavazási helyiségbe, ahol a mandátumot K. Kiss József elnök meleg szavak kíséretében átadta Tüdős dr.-nak.

Debreczen sz. kir. város első kerületének választó polgársága — ugymond az elnök — Nagyságodat a kerület országgyűlési képviselőjévé választotta meg 399 szótöbbséggel. Midőn a mandátumot Nagyságodnak átadom, kívánom, adjon az Isten erőt egészséget a hazánk és városunk érdekében való munkálkodásához.

Az élénk éljenzéssel fogadott beszédre meghatottan válaszolt Tüdős János dr. a következő szavakkal:

Mélyen tisztelt Elnök Ur, igen tisztelt Uraim! Hálás szívvel és hálás köszönettel veszem át az első kerület mandátumát. Ugyanekkor fogadalmat is teszek, hogy amit programmul magamnak felállítottam, ahhoz utolsó lehelletemig ragaszkodni, azt minden körülmények közt követni fogom. A függetlenségi és 48-as párt eszméiért, hazám és városom érdekében fogok mindig munkálkodni.

Tüdős dr. a választópolgársághoz.

A beszédet követő éljenzés után az új képviselő nagy társaság kíséretében felvonult ifj. Schwartz Vilmosnak az egyház épület első emeletén levő lakására, hol a térre nyíló erkélyről Tüdős János dr. beszédet intézett a választó polgársághoz, mely riadó, tomboló lelkesedéssel kívánta hallani a képviselőt.

Csakhamar megnyílt az erkély ajtaja s Tüdős János dr. messze csengő hangon a következő beszédet intézte a lent rivalgó, hömpölygő tömeghez:

Igen tisztelt Polgártársaim! Mély meghatottsággal vettem tudomásul, hogy hogy választó polgártársaim többsége boldog emlékü Thaly Kálmán örökét én reám bízta. Az örömtől túlaradó szívvel köszönöm meg Önöknek e rendkívüli megtiszteltetést. Alig találok szavakat, hogy hálámnak méltó kifejezést adjak. De midőn örömmel szavát hallhatom, nem hallgathatom el ama gyarló érzést, mely erőt vett rajtam, hogy én csekély erőmmel és tehetetlenségemmel sikerrel szolgálhatom-e ama nagy elveket, mik arra a lobogóra vannak felírva, melyet gyenge kezekkel felragadtam. Erre a zászlóra tisztelt polgártársaim Magyarországi gazdasági függetlensége, — közjogi önállósága, — a népjogok kiterjesztése, a nép jólétének kivívása van felírva. És ameddig az erőm csak el nem hagy, hazám és nemzetem érdekében fogok dolgozni. De én nemcsak hazámnak vagyok hű fia, hanem Debreczennek, szülővárosomnak is. És amidőn fogadalmat teszek, hogy a függetlenségi és 48-as programjához mindenkor hű maradok, attól el nem térek, fogadom, hogy Debreczen városáért és polgárságáért tettel és lélekkel fogok dolgozni mindenha.

A beszédet óriási lelkesedéssel és éljenrivalgással fogadta a tömeg, mely azután pár perc múlva Tüdős János dr. éltetésével rendben szétoszlott.

*

A választás mindenütt a legnagyobb rendben folyt le s hatósági vagy katonai közbelépésre nem volt szükség. A rendőrség dicséretreméltó buzgalommal működött minden vonalon s ugyszólván a legkisebb tüntetésnek is elejét vette.

Győzelmi lakoma.

A diadal után a Korona-vendéglő tánctermében ülte meg a győztes Tüdős-párt lakomáját, amelyen az első felköszöntőt Tüdős János mondotta. Éltetvén a debreceni független és 48-as párt tagjait, azokat is, kik nem rá adták szavazataikat. Utána Sinka Sándor éltette Tüdöst, kiben a párt egy márkiszemelt újabb vezetőt nyert. Majd Bakonvi Samu dr. fejtegette a mai nap jelentőségét, hogy mily fontossággal bír a mai koronatanács, mert az köztudomásu, hogy a függetlenségi és 48-as párt vezére Kossuth Ferenc, mily elhatározással ment a korona elé, hogy — a nemzet igazából, a gazdasági függetlenségéből és az önálló bankból nem enged. Élteti Kossuth Ferencet. Révi Nándor dr. pedig a párt közkatónáit, az előljárókat éltette.

Naptárt, nagy terjedelmű irodalmi részt Debreczen és Hajdúvármegye teljes cím-tárát és sok képet tartalmazó ajándékot kap minden előfizetőnk. 340 oldal teljesen ingyen.

Színház és Művészet

A színház műsora.

Csütörtök: A király, vigjáték. A) bérlet.

Péntek: A Fourchamboult család, színmű. B) bérlet.

Szombat; Mulató istenek, operett. C) bérlet.

Vasárnap délután: Kedélyes paraszt, operett.

Vasárnap este: Mulató istenek, operett. Kis bérlet.

Nagymama. Rózsa Lili vendégfelléptével ujitottak fel tegnap este ezt a tavaly oly nagy sikert aratott operettet s ennek az előadásnak is oly meleg volt a hangulata, oly élénk a sikere s oly diszes a közönsége, mintha csak a bemutató estéjén lettünk volna a darabnak. A librettó unalmas és szentimentális részleteit ma is feledtette a szereplőknek, különösen Rózsa Lilinek kifogástalan játéka. A darab három bájós kettősét, az első felvonásbeli Tódorka-Szerafin, a második felvonásbeli Szerémi grófnő Márta s a harmadikbeli Ernő—Piroska kettőt ezuttal is sokszor megújráztatták. Rózsa Lili bájós és végtelenül finom alakításához méltán csatlakozott a Szilassi temperamentumos és üde Mártája, Gerő Ida a Szerafin szerepében a régi jó volt s a többiek: Bárdos, Gyöngyi, Horváth is elsőrangú közreható a tegnapi előadás sikerült voltának.

Mulató istenek. Több mint hat éve, hogy először színre került nálunk Lehár szép zenéjű operettje és így a mostani bemutatója majdnem az újdonság ingerével hat. A szébbnél-szebb énekszámok váltják fel egymást, különösen Zilahyné és Torma Zsiga, akik Lehár csodaszép kompozitioit interpretálják és akiknek a szerző a legszebb számokat írta. A darab következő kiosztásában kerül színre: Jupiter Horváth Kálmán, Junó felesége Zilahyné, Amphirion hadvezér Torma, Alkméne felesége Gyöngyi Jolán, Mercur: Nádor, Lozias: Ligeti, Charis: Szilassi Etel, Szinigazgató: Gyöngyi Izsó. Az igazgatóság nagy gondal állítja ki ezt

Ki akar pénzt?

legjobban megspórolni **brilláns, gyó-** mánt **ékszer**ek, **órák** és mindennemű **arany** árúk bevásárlásnál. Legolcsóbban **Adriányi Bélánál** **Plac-u. 12. sz.** (Stencinger-ház.) **Ekszer**ek és **órajavitások saját műhely**ekben készülnek

a szépségjü operettét, melytől annyit vár, mit bármely sláger újdonságtól.

Kubelik hangversenye. A zenekedvelők körének e hó 22-iki, holnapi holnapi hangversenye iránt nemcsak városszerte, de a vidéken is óriási érdeklődés nyilvánul. Ezt mutatja a sok előjegyzés, mely Nyiregyházáról, Szatmárról és Nagyváradról is érkezett. Hegedüs és Sándor cégnél a jegyek legnagyobb része már el is kelt és még mindig tömegesen történnek az előjegyzések. A kör most, úgy mint a Svárdström estélyén, újabb széksorokat helyezett el, hogy minél nagyobb közönség számára tegye hozzáférhetővé ezt a ritkán hallható művészi eseményt. Kubelik tegnap express levélben tudatta a kör vezetőségével, hogy pénteken délután érkezik városunkba, s egyben azt is tudatta, hogy műsorát még kibővíti, amennyiben Csajkovszki híres hegédüversenyéből nemcsak az első tételt, hanem az egészet fogja játszani, — mi által méltán rászolgált a közönség elismerésére.

Az Uránus esti előadása. Ma este pont 8 órai kezdettel a budapesti Uránia műt. színház vendégjátéka, mely alkalomból legutóbbi fényes sikerű műsordarabja, a Megölt országok című kerül bemutatásra, melyet ifj. Hegedüs Sándor irt meg 3 felvonásba 150 színes és 10 pompás mozgókép beállításával. A kitűnő darab dr. Cook és Peary északsarki expedíciójával végződik, ami még érdekesebbé teszi. Az előadás záradékaul fellépnek a The Wallords család, csodás és bravuros mutatványaikkal, nemkülönben Marvin és Margaret komikus zene-ecentrikusok javai bambusz csoda orgonájukkal és végül Bleriot (budapesti repülése, itt másodszer) Helyárak: Páholyülés 2 korona, zártszék 1 kor. 60 fill., I. hely 1 kor. 20 fillér, II. hely 80 fill., III. hely 40 fillér. Tiszteletjegyek nem érvényesek. Számozott jegyek egész nap előre válthatók a Sas-utcai színház pénztáránál. Holnap pénteken este ugyanez a műsor!

Bleriot repülése az Uránusban. Ma és holnap délután kizárólag 5-től 7-ig rendezés helyárak mellett két óras előadás keretében egy pompás műsor kerül bemutatásra az Uránusban. E műsor, csupán szebbnél szebb természeti fölvetéseket, exotikus tájakat tartalmaz, mint pl. a következők: Aranyásók Indián bosszu. Pacific vasut. (Szenzációs.) Viktória vizesések. Néger falu. Közben az általánosan kedvelt The Wallords család fellépte és csodás mutatványaik, majd 5 perc szünet után a következő érdekes számok jönnek. Elefántok felvonulása. Sanghai Jávai szarvas vadászat. Kávé termelés. Halászat dynamittal. Végül: Debreczenben először: Marvin és Margaret fellépte csoda orgonájukkal. Kitűnő zene ecenotrikusok. Záradékaul: Bleriot budapesti repülése, eredeti helyszíni fölvetél. Este 7-től 8-ig szünet. 8-tól Uránia előadás Megölt országok. Holnap pénteken délután 5-től 7-ig ugyanez a műsor.

Megbízható ozimtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

TANÜGY.

Javitó és pótló érettségi vizsgák. A javító és pótló érettségi vizsgák a tiszántúli ref. egyházkerület főgimnáziumában december havában lesznek. A teljes érettségire december 14., a javító és pótló érettségire 19. déli 12 óráig lehet jelentkezni. Az írásbeli érettségi december 15., 16. és 17-ik napjain, a szóbeli pedig december 20-ikán lesz.

A kidobott vendég.

Verekedés a korcsmában.

A legtulzottabb fantáziával sem lehet szíves látásnak nevezni, ahogy Fehér István homokkerti korcsmáros bánt el egy vendégével. Fehér István egyébként nagyon figyelmes, előzékeny vendéglős lehet, de hogy nem erről az oldaláról mutatkozott be Tóth Péter nagycserei gazdálkodónak, az bizonyos.

Ugy történt az eset, hogy Tóth Péternek a napokban kedve kerekedett egy kis mulatozáshoz. Betért tehát Fehér István korcsmájába. Folyt a muri a hajnali órákig annak rendje és módja szerint. A kiszolgálás ellen nem lehetett panasza Tóth Péternek, akár bort vagy sört parancsolt egyszerre ott termelt.

Mikor azonban elszámolásra került a dolog, egy kis hiba esett a kréta körül. Tóth elszámította magát, nem futotta ki a pénze a csehet. Mindössze 5 korona volt a differencia, de éppen elég volt azért ahhoz, hogy Fehér István irtózatos haragra lobbajjon.

— En ugyan nem hitelezek senkinek, még a miniszterelnöknek sem — mondotta. Ha ivott, hát fizessen.

Ez a beszéd!

Mint hogy azonban Tóth Péter a legnagyobb jóakarattal sem tudta ezt teljesíteni, dühösen rátámadt. Szidta, mint a bokrot majd tetteleg is inzultálta, végezetül pedig elszedett tőle minden elszedhetőt. Még a csizmáit is lehuzta. Szegény kifosztott, megkopasztott Tóth Pétert ez érintette a legérzékenyebben.

Mezítláb kellett haza menni a hideg őszi éjszakába. Ha még nem lett volna szerencséje a náthához és egyéb nyavalyákhoz, úgy bizonyosan szerzett belőlük egy egész életre valót. No de ezzel még nem lehet feltenni az eset után a pontot. Tóth Péter feljelentette a csendőrségnél Fehér Istvánt s így az ügyben az utolsó szót a hatóság fogja kimondani, amely viszont bizonyára Fehér Istvánra nem lesz kellemes.

HIREK

Érettségi vizsgálatok megszüntetése. Budapesti tudósítónk táviratozza: Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek egyik igen fontos elhatározása az, amely a felső kereskedelmi iskolák érettségi vizsgálatának eltörlésére vonatkozik. A közoktatásügyi miniszter Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg kimondta, hogy a felső kereskedelmi iskolák hároméves tanfolyamát négyévesre változtatja, de egyszersmind megszünteti ezeknél az iskoláknál az érettségi vizsgálatot. Ez a reform nemcsak a szakköröket, hanem a nagyközönséget is megnyugvással tölti el, mert arról van szó, hogy a kereskedelmi iskolai ifjuságnak mostani túlterhelésén könnyítenek és az iskolai képzést mégis fokozzák. Ami pedig az érettségi vizsgálatot illeti, itt kár volt megállani a kereskedelmi iskoláknál.

Debrecen legtöbb adófizetői. Debrecen város bíráló választmánya, e hó 22-én pénteken, a városháza kis tanácstermében d. e. 11 órakor, Wessprémy Zoltán főispán elnöklésével ülést tart, amelyen az 1910. évre szóló legtöbb adófizetők névsora ellen beadott két felebbezést fogja felül bírálni s véglegesen megállapítja a névjegyzéket.

A Kereskedelmi Csarnok ünnepe. A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok helyisége kibővített és átalakított. Az átalakítási munkálatokat Györgyi Dénes fővárosi műépítész tervezte és az ő személyes vezetése mellett történt a restauráció. Debreczeni iparosok közül Thieszen a tapéta- és Földváry a villamos szerelést véggezték. A Csarnok helyiségei ma párjukat ritkítják, művészi kivitelű butorzata feltűnést kelt. Az előkelő társadalmi kör új korszakát fényes házi mulatsággal nyitja meg a vezetőség, amely mulatság szombaton este lesz. Az elnökség külön meghívókat nem bocsájt ki.

Az első felolvasó est ma délután öt órakor tartatik meg a róm. kath. főgimnázium dísztermében. A rendező bizottság mindent elkövetett, hogy már az első est is méltó beharangozó legyen a következőkhöz s így bizonyos, hogy ismét nagyon kedves, élvezetes estében gyönyörködhetik ma is az intézményt oly buzgón pártoló közönség. A mai est műsora különben a következők: 1. Meyer R. „Ave Mária” énekl. a Svetits-intézet tanítónőképzőjének énekkara. 2. a) Elnöki megnyitó, b) Mult, jelen, jövő. — szabad előadás; tartja Jászai Rezső dr. főgimnáziumi igazgató. 3. a) Rubinstein: „Air Russ”, b) Kerner József: „Magyar ábránd”, zongorán előadja Kerner József. 4. Komoly szavaiat, előadja Szücs Margit. 5. Dalok: énekl. Rózsa Lili, zongorán kíséri Mártonfalvy György. 6. Novella: irta és fölolvassa Szücs Jenő. 7. a) Népdal egyveleg, b) Induló: előadja Magyar Imre és fia zenekara. A gyönyörűnek ígérkező estére ismételtelen föl hívjuk olvasóink figyelmét. Jegyek Antalffy József könyvkereskedésében (Piac-u) kaphatók.

Vizsga a távirtdatanfolyamon. Az ugusztus hó 20-án megnyit távirtdatanfolyam befejezést nyervén 37 hallgatója f. hó 18, 19-én vizsgára bocsáttatott. A vizgabizottság ezen napokon Niedermann Antal pt. titkár elnök, Ferenczy Miklós pttiszt és Szigetvári Péter és Farkas Antal bizottsági tagokból állott, ezen vizsgákon kívül f. hó 20-án 4 kiadójelölttel a postai szakismertékből kiadói vizsga is tartatott. A vizsga általános jó eredményű volt. Jeles eredményt értek el: Nagy Ágnes postamester, Eleméry Margit, Körner Mária, Mészáros Imre, Nagy Margit, Ruzsa Pirokska, Simonovits Berta kiadójelöltek.

Thökölly végleges nyugvóhelye. Késmárkról írják, hogy az ev. egyház választmánya Thökölly Imre fejedelem hamvai végleges elhelyezésének idejéül október 30-át, a hamvak hazaszállítása harmadik évfordulójának napját határozta meg. A mauzóleum már teljesen elkészült és így rendeltetésének átadható. A temetésen a kormányt Szepes vármegye főispánja képviseli. Az ünnepély egyszerű, szerény kereteiben is impozánsnak ígérkezik. A rendező bizottság nagy buzgalommal készíti elő az ünnepségeket és a meghívókat a napokban már szétküldi.

A Zenekedvelők Körének felhívása. A Zenekedvelők Köre tisztelettel kéri mindazon tagokat, akik az idénre szóló bérletjegyeiket még nem kapták meg, hogy azt a titkári hivatalban, Spitz Lipót dr. ügyvédi irodájában, Piac utca 49. sz. I. em. lehetőleg a délutáni órákba 2 és 3 óra között átvenni szíveskedjenek.

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szinszappana.

— **Blériot vadászik.** A levegő diadalmas hőse, Nimródnek is fényesen bevált. Tegnap korán reggel felesége és Hevesy Vilmos mérnök társaságában kirándult Aszódra, ahol a környéken vadászattal töltötte el az egész napot. Blériot egy gyönyörű őzbakot lőtt a délután folyamán, ezenkívül egy egész sereg kis vadat, úgy mint fácánt, foglyot és nyulat ejtett el. Terítékre került egy gyönyörű vadkan is. Hogy Blériot hány vadat terített le, azt számszerint nem is lehet megállapítani, mivel Blériot azok közé a ritka Nimródok közé tartozik, akik nem számlálják az elejtett vadat. Blériot különben nagyon örült az eredménynek, annál is inkább, mert két év óta nagy munkája miatt nem jutott ideje a vadászatra. Blériotné csak mint néző vett részt a gyönyörű sportban és nagy érdeklődéssel kísérte el mindenhol a férfinek vadászattársaságát. Az estét a nagy aviatikus Fontenay francia konzulnál töltötte, aki ebédet adott tiszteletére. Az ebéden az ünnepelt légi hősnő és neje kívül részt vettek Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter, Fülep Kálmán főpolgármester, Boda Dezső dr. főkapitány és neje.

— **Nyolcvanegy évig katonáskodott.** A közös hadügyminiszter most állította ki a világ legöregebb katonájának, a nyolcvanegy évig ténylegesen szolgált Skultéty Lászlónak nevével elnevezett alapítvány alapítólevelét. Az alapítványt, 3559 koronát és 51 fillért a barosházai emlékbizottság ajánlotta föl a az alapítólevél rendelkezései szerint az alapítványtörvény járulékaik az ujaradi Skultéty-síremlék és a barosházai emlékkő gondozására kell fordítani, a megmaradó összeget pedig Skultéty-jutalom gyanánt a hadi erő legrégebben szolgáló tényleges katonájának adják ki. Az alapítványtörvény megőrzését és kezelését a közös hadügyminiszterium látja el. A jutalomdíjat minden esztendő augusztus tizenkilencedikén, Skultéty László halála napján osztják ki.

— **Közrekerült tolvajbanda.** Hajduböszörmény környékén egy jól szervezett tolvajbanda működött, amely rendszeresen üzte fosztogatásait. Legutóbb is a Fehér Ambrus tanyájáról szállítottak el egy csinos kis kocsit, egy boronát s hozzá, illetve elibe elloptak egy lovat is, hogy ne kelljen a nehéz eszközt cipelni. Felpakoltak továbbá vagy öt zsák búzát, úgy hogy — summa summarum — 1500 korona értékű tárgyakat tulajdonítottak el. Most az egyszer azonban rajtavesztettek. A csendőrség ágyanis kinyomozta a főkolompóst Soós Ferenc rosvott multu csavargó személyében. A jeles alak azonban neszét vette valahogy a dolognak s meglepett. Amikor a román határon átkart szökni, Vöröstoronyban elfogták és letartóztatták. Valószínű, hogy hamarosan kézrekerülnek a banda többi tagjai is.

— **Pokolgép egy templomban.** Lisszabonból jelentik: Éjfel tizenegy órakor a francia szent Lajos-templom közelében pokolgép robbant fel, miáltal a templom és a szomszédos házak ablakai bezúzódtak. A rendőrség őrizi a templomot.

— **Rablógyilkos suhanc.** Kaposvárról írják, hogy Kohn Jakab 60 éves házalót, aki faluról falura jár csekélyértékű portékájával, vasárnap éjszaka, amikor Rohod község felé indult, a falu határához közel egy elvetemedett 17 éves suhanclegény doronggal úgy vágta föbe, hogy a szerencsétlen öreg holtan terült el a földön; a gyilkos akkor még néhányat a fejére vágott majd kiküzdte áldozatának zsebéből, melyben 2 korona 20 fillért talált. Az arra

járók hajnalban találták meg a holttestet óriási vértócsában. — A csendőrség azonnal megindította a nyomozást és egy utszéli árokban meg is találták a gyilkost, Nagy János 17 éves legény személyében. Letartóztatták és egy órai vallatás után beismerete, hogy ő követte el a borzalmas gyilkosságot.

— **Váltóhamisító asszony.** Egy szoboszlói gazdasszony, ki az utóbbi években igen szép birtoknak hágtott a nyakára, váltóhamisításra adta magát. Két szoboszlói banknál hamis váltót nyújtott be. Az egyik váltó 1200, a másik 700 korona összegre szól s mindkettőt jó módú nőtestvére nevére hamisította. A szenzációs ügy aligha kerül a bíróság elé, mert a bankok a többi kezeseknél még elég fedezetet találnak. — Emellett az asszony családjá is minden lehetőséget elkövet az ügy rendezésére.

— **Kínosos kalendárium** 1910-re megjelent és 2 koronáért kapható **Aozél** anti quáriumban.

— **Kugler Gerbeaud cukorkák** főraktára Kontsek Gézánál.

— **Szüreti és szoba tűzijátékok** rakétek, békák, és bombák Mentze Henrik áruházában kapható.

— **Czakorkák, csokoládé desszertek,** és legfinomabb tejsütemények legolcsóbban szerezhetők be: Első debreczeni Gőzcsukorkagyár r. t. városi üzletében, főté, Tiszapalota.

— **Legolcsóbb, 5% tőke kamatu** törlesztéses pénzkölcsönök: Debreczenben Csapó-utca 12. a „Budapesti Takarékpénztárak képviselőségénél” szerezhető! Többféle tartozások is átcsovertálatnak.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma, csütörtökön október hó 21-én. A) bérletben.

A KIRÁLY.

Vígjáték 4 felvonásban. Írták Fiers és Caillavet és Áréne. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:

A király — — — — —	Zilahi Gyula.
Chamarande márkí — — — — —	Lugosi Béla.
Bourdiés — — — — —	Horváth Kálmán.
Marthe — — — — —	Hahnel Aranka.
Blond — — — — —	Gyöngyi Izsó.
Sernin de Chamarande — — — — —	Kardos Géza.
Lelorrain — — — — —	Mártonfi Róbert.
Corneau — — — — —	Győre Alajos.
Cruchet — — — — —	Nádor Zsiga.
Gabrier — — — — —	Ligeti Lajos.
Rivolet — — — — —	Kemény Lajos.
Suzette — — — — —	Báthori Mária.
Komorayik — — — — —	Torma Zsiga.

Holnap pénteken, október hó 22-én:

B) bérlet 7. szám.

Fourchamboult család.

Szünet 5 felvonásban

Közzgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1909. okt. 20.

Készaru 5—10 drágább.

1909. októberi buza	14.83	14.84
májusi buza	—	—
1910. áprilisi buza	14.42	14.48
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	9.93	9.94
1910. áprilisi rozs	10.29	10.30
1909. októberi zab	7.67	7.68
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	7.76	7.77
1910. júliusi tengeri	—	—
májusi tengeri	6.92	6.93
1909. szeptemberi zab	—	—
augusztusi tengeri	—	—

Megbízható címljár csakis a Debreczen Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járátja Előfizetőknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

(121.) Irtá: **Vértesi Arnold.**

Egy két hang, ha kihallatszott is abból a mit odabenn beszéltek, nem értette a jó székely ember. Franciaául beszéltek.

A fiatal ember szaktatottan, hanem mégis csak ki tudta magát fejezni francia nyelven; és Charbon Louise kisasszony, ki a regényes személyek iránt különös vonzalmat érzett, úgy találta, hogy szinte jól a fiatal embernek az a tört francziáság.

A mint így szembe ült vele, a francia kisasszony figyelmesen szemle alá vette az ifjút. Nagyon fiatal, azt első pillanatra látta még csaknem egészen gyermek. És mégis beszéde, egész modora oly távol áll már a gyermekkortól, hogy az emberre szinte rossz benyomást tesz. Arca sem megnyerő, ámbár inkább szépek lehetne mondani, mint rutnak; de egyáltalán nem melancholikus, mint a francia kisasszony várta volna. Kanem inkább zordon, komor, szavai rövidek, szaktatottak, csaknem parancsolók. Hidegnek látszik, hanem rendkívüli izgatottságát mutatják rettenetes villogó szeméi.

Charbon Louise kisasszony elfordította szemét; rosszul esett belenézni az ifjúnak szemébe. Hasonló érzés támadt benne, mint mikor az állatserepletekben véletlenül a tigrisek szemébe pillantott; legalább e pillanatban az jutott eszébe. Rettenetes fekete szemek voltak ezek.

Egy pillanatig sem kételkedett a francia komorna, hogy ez azon ifju, kire e levélben figyelmeztetve lön; hanem arról is meggyőződött rögtön, hogy ezt nem könnyű lett volna elfogni. Egyébként e gondolatnál most már föl is hagyott. Minél tovább gondolkozott arra reggel kapott levél fölött, annál valószínűbbnek tűnt föl előtte, hogy Fehér Ármín csakugyan halálos beteg, talán azóta meg is halt.

Nem lehetett biztos reménye Charbon Louise kisasszonynak arra, hogy valaha Fehér Ármín beválthassa ígéreteit. A hvtak nem fizetnek. Ellenben az élőkől lehet valamit várni. A fiatal ember, ki szemhen ült vele, bármily komor avallérnak látszott. Charbon Louise kisasszony arra gondolt, hátha hasznát vehetné titkának?

Hátha ez a fiatal ur megfizetné? Megfizetheti, mert érdekében áll. Hiszen az ő feje forgott veszélyben s forog talán még most is. Reá nézva nagyfotosságu lehet e titok megtudása s bizonyosan nem fog fővénykednie.

Aztán, legyünk méltányosak, meg kell vallani, hogy némi rokonszenvet érzett a szép ifju iránt, ámbár villogó szeméitől megijedt s zord tekintetétől, de hiszen oly fiatal gyermek volt, hogy lehetetlen volt meg nem sajnálni. Mily sápadt és mily karcsú!

A francia leány nem volt rosszszívű, sőt érzékeny tudott lenni, csak akarták volna a férfiak érzékenységét figyelembe venni. Az ifju iránt, szerfölötti komorsága dacára is rokonszenvet érzett, vagy talán épen azért. Ez a rendkívüli, szektatlan tettett neki és imponált, mint többnyire a nőknek.

A komorna kész volt most szövetezni az ifjuyal Fehér Ármín ellen, kit üldözöjének tartott; annál inkább, mert ily módon a bonyodalmaknak még jobban mélyéra batabat. Természeti ösztöne, mely az intrigákban örömet tatált, nem hagyta nyugodni s szintén hozzájárult ahhoz, hogy titkát közzölje a fiatal emberrel természetesen cserébe várva, hogy attól viszont újabb titkoknak jut tudomására.

Az ifju legelőször is az urnó hollétéről tudakozódott. Alig akarta elhinni, hogy nincs hon.

— Látni akarom, akár hol van, — szölt azon erőszakos parancsoló hangon, mely a francia komornát eljesztette és vonzotta egyszersmind.

Elelt neki a leány és megmondta, hol van urnóje. Messze innen. Magyarorszában, Bázisán megtalálhatja, ha utána siet s utközben utól yem éri. Ott fekszik halálos betegen Fehér Armin ur, utközben, midőn haza akart jönni, ott megbetegedett s nem jöhetett tovább.

A ifju megrázkódott. Szemeit a földre szögezve, komoran hallgatott egy ideig; aztán újra a komornához fordult s kérdezte, mit tud Fehér Arminéről s ennek féjhezét.

A francia komorna keveset tudott; az is csak másoktól hallotta, hanem elmondta, a mit tudott.

(Folytatjuk.)

Olcso! Olcso! Olcso!

Blous,
gyermek ruha
óriási választék

Zavatzky Leonál,
Debreczen,
Piac-utca 16. sz.

Butor óriási választékban, legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelig, fényezett mahagoni, cseresznye és jávorfából, teljes berendezések **HITELRE** vagy **RÉSZLETFIZETÉSRE** minden kamat felszámítás nélküli készpénz árban szállítok. Árjegyzék ingyen. Képes album 60 fillér.

Nagy Imre lakberendezési vállalkozó, Budapest, VI., Váci-körút 9. Szerecsen-utca sarok.

Eladó ház.

A kiskoru Konrád testvérek tulajdonához tartozó és itt helyben Széchenyi utca 50. sz. a. fekvő ház 363 □-l udvarából 300 □-l terület a rajta lévő épületekkel együtt 30.000 koronaéért örökön eladó.

Megjegyzetjük, hogy ezen házról 28.000 koronáért már eladott, azonban az eladást a tek. árvaszék 7401/1909. é. sz. a. jóvá nem hagyta.

A 30.000 kor. vételárból **fizetendő 30 nap alatt 2060 kor. 14 fillér kincstári adó-tartozás és j. — 60 nap alatt pedig a 25.000 kor. takarékpénztári követelés hátralékban lévő kamata és törlesztési részlete a most említett 25.000 kor. tartozás pedig a nevezett takarékkal kötött egység szerint fizetendő.**

A fentirt 300 □-l területen lévő 12 lakhelynek bérjövédelme havonta 124 kor. egy év alatt 2328 kor. Érkezhesni Arany-János utca 59. sz. háznál a gyámnapánál.

Debreczen, 1909. okt. 19

Női ruhaszövetek

az őszi és téli idényre. valamint illeletek, barohetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek

Francia P. D. jegyű fűzők. Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszítések
Menyasszonyi selymek, koszorúk és látványok

— legolcsóbb szabott árban —
SZABÓ LAJOS FIAI

divat- vászon- és szőnyeg raktára
DEBRECZEN, Rózsá-utca 1.
Alapították 1842-ik évben.

Uj faüzlet!

Van szerencsénk a t. vevőközönség tudomására hozni, hogy a Vasutasok Gőzfavágó vállalat r. t. (Debreczeni pályaudvar)

gőzfavágóját és fatelepét

kezelésünkbe átvettük. A bérvágáson kívül foglalkozunk mindennemű kemény tűzfának hasáb (8l) és aprított alakban, valamint kőszén, kősz és faszén eladásával.

Kivánatra az árut házhoz is szállítjuk ólmzárral ellátott szekereken úgy, hogy az áruk mennyiségéért a legmesszebbmenő felelősséget vállaljuk.

Helyi képviselőtünkkel **Grad Rezső** urat (Deák Ferenc-utca 10.) biztuk meg, de megrendeléseket elfogadnak mindazon dohányüzadéék és üzletek, a hol tábláink kilesznek függőszte, valamint telefon 734. utján

A t. közönség becses pártfogását kéri teljes tisztelettel

Lenchtmann Artur és Társai

Tisztelt uraim!

Ha olcsó és szép ruhát akarnak viselni, forduljanak bizalommal

Tóth József

lérfi szabóhoz, Vár-utca 2. szám.

a Zenede épülettel szemben, és facon öltönyöket a legolcsóbban készítek.

Pucolást és javítást is elfogadok.

Tisztelettel

Tóth József.

Hajdusági hajuszpedró

külföldről a bécsi, párisi és londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel

Hajdusági Hajuszpedró.

Védjegy.

Egyedül készítik

Grósz Nagy Ferencz

gyógyász

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyenlő” gyógyászati

Telefon 424.

Telefon 424.

Kontsek Géza

Nizzai virágcsarnoka

Készíti a legremekőbb élővirág és művirág sirkoszorukat — nemcsak a legelőkelőbb társaságokban, hanem a legolcsóbban is.

Debreceni Tisztviselők Önszegélyző Egyletének szabója.

Megérkeztek a legdivatosabb férfi szövet ujdonságok őszi és téli idényre, ugyszintén a Debreczeni Tisztviselők Önszegélyző Egyletének mintagyűjteménye.

Szabó László lérfi szabó — — —
Széchenyi-utca 1. sz.

Legujabb női ruhaszövet,
Bársony és selymek,
mosó vellezek
dus választékban
raktárra érkeztek
Donogán és Somossy
Debreczen, Risemplombazár.

Clabín
a legjobb és legfinomabb
cipőcrém
Fritz Schulz jun. R. T. Eger-Capri

Hatóságilag engedélyezett végkiárulás!

Házlebontás miatt raktáram egy részét nagyon olcsó árban kiárulom.

HALÁSZ NÁNDOR órás, ókszerész és vésnök,

Debreczen, Piac-utca 24. szám. Fehérló szálloda épületében.

Apró hirdetések.

Levelezés.

„Téli hangulat”-nak levele van a kívánt helyen.

Betöltendő.

Ügynökök, pénzbeszédők azonnal felvétetnek Gedő varrógépraktárában Piac-utca 56.

Biztos megélhetés. Szoboszlón, B.-Ujvárosban, Vámospércsén és Mikepércsén megbízható embereket keresünk. Czim a kiadóba.

Német és angol órákat ad urinó kitűnő módszer szerint szerény díjazásért. Perlhefter Rózsát Vár-utca 7.

Adás-vétel.

Új rendszerű női-férfi divatárak és butoreladás. A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavásznakban, saját készítésű Cloth és Cashmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti árnál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Mindenféle villamos berendezéseket helyben és vidéken olcsó árak mellett legnagyobb szakértelemmel rendez be **FÖLDVÁRY L.**

Cégtulajdonos! Földváry Imre. Debreceni első elektrotechnikai vállalat. Kossuth-utca 1. szám. — Telefon: 158. Csillárok legelőnyösebb árak mellett csak is nálam szerezhethők be.

Gramafonok és lemezek a legnagyobb választékban kaphatók igen előnyös árban (feltevések mellett.) Gedő Adolf varrógép és kerékpár üzletében Debreczen, Piac utca 56. Telefon 728.

Welsz Ferencz épület és mű-butor asztalos Hatvan-utca 9. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Vigyázzon! Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádogos-utca 4. szám.

Két cserépkályha eladó Békés Lajosnál. Piac-utca 46.

2 darab bolti kirakat eladó Faragó-utca 14 számú háznál.

Postakönyvek jutányos árban kaphatók a kiadóhivatásban.

Különféle.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Ké-nyes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, mint családi ügyekben. Krámer József.

Gyors házasságot

kíván sok vagyonos nő. Urak, ha vagyon nélkül is sziveskedjenek jelentkezni M. Rotenberg, Berlin N. W. 23 Magyar levelezés.

Lukács Vilmos és Testvére cementárúgyára

DEBRECZEN.

Gyár: Ferencz József-ut 8. (Margit-fürdő mellett.)

Városi iroda és raktár: Hatvan-utca 5. Telefon 308.

Ajánlja:

Portland cement Betoncsöveit, csatornázások és hidak készítéséhez Kutgyűrű és egyéb beton gyártmányait egyszerű és mintázott

MŰKÖ BUREKOLATI LAPOKAT rendkívül olcsó áron.

Beocsini portland és román cement egyedüli elárúsító helye és raktára.

Iskola öltönyök

valamint férfi öltönyök a legolcsóbban **Grünfeld Adolf és Társánál**

DEBRECZEN, kistemplom mellett, sarok bolt kaphatók.

Kovács Gyula és Társa megnagyobbított női divattermelben **DEBRECZEN, Piac-utca 55. (Hungária kávéház mellett.)**

⊕⊕ Az őszi és téli idény divat újdonsággal meglepő nagy választékban raktárra érkeztek. ⊕⊕

Őszi felöltők angol és sima szövetekből. **Őszi angol divat kosztümök.**

Kiváló szép választék

Seel Plüsch és Szörme kabátokban, Szörme boák és karmantyukban, téli posztó felöltők, színházi és esti köpenyekben, Leány és gyermek kabátok, ugyiszintén gyermek ruhákban.

Különlegességek: selyem, csipke, tüll és angol blonsokban, Pongyolák, reform ruhák aljak és juponokban.

Legolcsóbb szabott árak mellett.

Házlebontás miatt
végeladás van Glück Ede
czipő üzletében

Piac- és Kossuth-utca sarkán, a Kistemplommal szemben.

Végeladás kezdete naponta reggel 8-12-ig. délután 2-7-ig.